

Planen beslutad på APT 2016-05-28

Handläggare: Karin Isaksson
Tele: 69 71 58
Mail: karin.isaksson@uddevalla.se

Likabehandlingsplan för Äsperödsskolan

Gäller läsåret: 2016/2017

– Ett handlingsprogram för att motverka alla former av diskriminering och kränkande behandling mot elever i Äsperödsskolans alla verksamheter.

*”Vi har en plan på vår skola
Att vi alla dumheter ska spola
Hur vi mot varandra ska vara
Det är klart att vi detta ska klara
Fast vi inte är lika
Kan vi alltid varandra berika
På vår skola är vi lärda
Att vi alla är lika värda”*

Äsperödsskolans likabehandlingsplansång

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

- 1. Inledning**
- 2. Skolans värdegrund**
- 3. Beskrivning av hur framtagande, spridning, utvärdering m.m. av planen sker**
 - 3.1 Tidsplan – beskrivning av åtgärder under året
 - 3.2 Beskrivning av barnens/elevernas medverkan vid upprättande av planen
 - 3.3 Beskrivning av personalens medverkan vid upprättande av planen
 - 3.4 Åtgärder för att planen ska bli känd i verksamheten (barn/elever/personal/vikarier/ VFU-studenter)
 - 3.5 Åtgärder för att planen ska bli känd hos vårdnadshavare
- 4. Mål och åtgärder**
 - 4.1 Utvärdering av FÖREGÅENDE LÄSÅRS mål och åtgärder/aktiviteter
 - 4.2 Mål och åtgärder/aktiviteter INNEVARANDE läsår
- 5. Beskrivning av skolan och dess enheters specifika förutsättningar för likabehandlingsarbetet**
- 6. Kartläggning av situationen vid skolan**
- 7. Att främja barns och elevers lika rättigheter och möjligheter – så här arbetar skolan**
 - 7.1 Så här beskriver skolan sitt främjande arbete
 - 7.2 Så här medverkar barn/elever i det främjande arbetet
- 8. Att förebygga och förhindra diskriminering, trakasserier och kränkande behandling**
 - 8.1 Så här beskriver skolan sitt förebyggande arbete
 - 8.2 Så här medverkar barn/elever i det förebyggande arbetet
- 9. Att upptäcka, anmäla, utreda och dokumentera uppgifter om trakasserier och kränkande behandling**
 - 9.1 Att upptäcka
 - 9.2 Att anmäla
 - 9.2.1 Vad gör jag som elev om jag upplever/upptäcker diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling?
 - 9.2.2 Vad gör jag som vuxen om jag upplever/upptäcker diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling?
 - 9.2.3 Så här anmäler personalen kränkning/diskriminering till rektor.
 - 9.2.4 Så här anmäler rektor utredning om kränkning/diskriminering till huvudmannen
 - 9.3 Utredning, åtgärder och dokumentation
- 10. Att åtgärda trakasserier och kränkande behandling**
 - 10.1 Ansvarsfördelning för att åtgärda trakasserier och kränkande behandling
- 11. Klagomålshantering samt tillsyn över att bestämmelserna följs**

Bilagor

- Bilaga 1 - Relevanta lagar och styrdokument
- Bilaga 2 – Definitioner och begrepp
- Bilaga 3 – Skolans ordningsregler
- Bilaga 4– Trygghetsgruppens arbete

1. Inledning

Diskrimineringslagen och 6 kapitlet i skollagen har till syfte att skydda barn och elever mot kränkningar av deras värdighet. **Diskriminering och kränkande behandling är förbjudet.** Kränkningar kan förekomma i form av diskriminering, trakasserier eller genom kränkande behandling. Verksamheterna måste bedriva ett målinriktat arbete för att främja barns och elevers lika rättigheter och möjligheter samt att förebygga och förhindra att trakasserier och kränkande behandling sker. Om det trots allt händer har verksamheterna en skyldighet att utreda och vidta åtgärder för att förhindra att det upprepas.

Arbetet mot diskriminering och kränkande behandling är en del av det systematiska kvalitetsarbetet. Verksamhetens arbete med dessa frågor ska dokumenteras. Plan mot diskriminering och plan mot kränkande behandling har i verksamheten sammanförts till en gemensam plan benämnd "Likabehandlingsplan". I denna plan beskriver verksamheten hur man arbetar med dessa frågor. Styrdokument, definitioner och begrepp m.m. finns som bilagor i slutet av detta dokument.

2. Skolans värdegrund

Vi ser eleverna som kreativa och aktiva individer med vilja att lära sig. Vi skall alla bemötas med tillit och respekt. Våra ledord är:

- **Respekt:** Vi visar omtanke i både ord och handling. Alla har rätt att vara olika. Vi har gemensamma regler som följs och vi lyssnar till varandra. Vi tänker på vad och hur vi säger saker till varandra och alla är lika mycket värda.
- **Trygghet:** Vår strävan är att alla ska bli sedda. Vi vill skapa trygghet genom ramar, gränser och konsekvenser. Vi arbetar aktivt mot kränkningar.
- **Gemenskap:** Alla skall ha en plats i gruppen. Vi arbetar för att skapa samhörighet och att ha roligt tillsammans.
- **Ansvar:** Alla måste ta ansvar för sina handlingar och inse att de får konsekvenser. Vi har alla ett ansvar för att skapa en trygg och lärande arbetsmiljö. Vi uppmuntrar varandra till delaktighet och eget ansvarstagande

Skolans ordningsregler finns med som bilaga 4.

Om elev inte följer vår värdegrund och våra ordningsregler:

- Tillsägelse
- Enskilt samtal mellan elev och personal
- Samtal med vårdnadshavare och personal
- Åtgärdsstrappan (år 4-6, kvarsittning, utvisning)
- Möte med elev, vårdnadshavare och personal samt uppföljningsmöte
- Möte med vårdnadshavare, personal och elevhälsoteam (kurator, specialpedagog och skolsköterska)
- Samverkansmöte med rektor, vårdnadshavare, personal och elevhälsoteam
- Åtgärdsstrappan (år 4-6, skriftlig varning, avstängning, skolbyte)
- Vid allvarliga fall tar vi kontakt med socialtjänst och/eller polis

Trygghetsgruppen kallas in vid behov.

3. Beskrivning av hur framtagande, spridning, utvärdering m.m. av planen sker

3.1 Tidsplan – beskrivning av åtgärder under året

I början av varje läsår sker en genomgång av likabehandlingsplanen bland personal och elever. Skolans regler revideras vid terminsstart. Under december/januari utvärderas det förebyggande arbetet och insatta åtgärder. Därefter sker en ny kartläggning för att upprätta nästa års likabehandlingsplan och dess mål. Under april fastställs nya mål och likabehandlingsplanen revideras för att börja gälla ett år framåt. Vid terminsstart sker en genomgång av likabehandlingsplanen och arbetet fortsätter som beskrivits.

3.2 Beskrivning av barnens/elevernas medverkan vid upprättande av planen

I formella sammanhang medverkar eleverna genom klassråd och elevråd. Vid vartannat elevråd diskuteras likabehandlingsplanen. Synpunkter tas med från elevråd/klassråd till arbetet med planen. Elevernas synpunkter som framkommer vid enkäter och samtal tas tillvara av personalen och blir underlag för planen.

3.3 Beskrivning av personalens medverkan vid upprättande av planen

På arbetslagsmöten och APT är likabehandlingsarbetet en stående punkt. Här diskuteras främjande, förebyggande och åtgärdande arbete. Personalen lyssnar hela tiden in vad eleverna och föräldrarna tycker och om det finns behov tas dess synpunkter upp på personalmöten.

3.4 Åtgärder för att planen ska bli känd i verksamheten (barn/elever/personal/vikarier/VFU-studenter)

Vid terminsstart går all personal igenom likabehandlingsplanen för att hålla den aktuell. Eftersom den är en stående punkt på möten hålls den levande bland personalen. Planen presenteras för eleverna i början på varje terminsstart. Den finns tillgänglig på hemsidan och i tryckt form så vi kan visa den för nyanställd/vikarierande personal i en vikariepärm. Det finns en sång som vi gjort på skolan om Likabehandlingsplanen. Den sjunger vi tillsammans vid gemensamma samlingar. Vid varje APT finns en punkt som tar upp hur arbetet med likabehandlingsplanen går.

3.5 Åtgärder för att planen ska bli känd hos vårdnadshavare

Den presenteras på föräldramöte och finns på hemsidan.

4. Mål och åtgärder

4.1 Utvärdering av FÖREGÅENDE LÄSÅRS mål och åtgärder/aktiviteter

- 1. Trygghetsgruppen ska arbeta mer aktivt och ha schemalagda möten.**
Trygghetsgruppen har haft schemalagda möten. De har tagit de ärenden som kommit in. De har utarbetat rutiner för hur deras arbete ska gå till. De finns med som bilaga i denna plan. De har börjat arbeta med en folder som presenterar gruppen och dess uppgifter. Vi vill fortsätta arbetet med att synliggöra gruppen. Vi vill att de ska ta större ansvar för förebyggande arbete, göra planen känd bland vikarier och utarbeta en samtalsmall för hur man samtalar med elever när man reder ut ett bråk.
- 2. Utveckla arbetet med kartläggningen så att alla aspekter av likabehandlingsplanen finns med t.ex. den psykosociala.** Vår tanke var att vi skulle få eleverna att tänka stort omkring den problematik som finns när man diskuterar

trygghet och trivsel. Vi har ofta sett att det blir ”fel” diskussioner när t.ex. taggiga buskar tas upp till diskussion. Vi har tänkt på detta när vi ställer frågor till barnen men detta mål var illa formulerat och något otydligt. Vi kommer därför att arbeta vidare med ett genom att ge eleverna verktyg att arbeta med för att diskutera detta.

3. **Att utveckla elevernas respekt för andra människors egenvärde och att känna solidaritet med andra människor.** Detta har vi under året arbetat med på olika sätt. Vi har haft speciella kill och tjej grupper där olika problem har dryftats. Våra projektarbeten gynnar arbetet med respekt för andra människor. Dels genom arbetets upplägg där alla elever tar del av varandras arbeten och dels ännu mer riktat i faddergruppsarbetet. Det sker ett kontinuerligt arbete i skolan och på fritids där dessa frågor lyfts i olika sammanhang. Personalen hjälper till att lösa konflikter och även lära eleverna hur man ska göra för att det inte ska bli konflikter. Detta är ett arbete som fortsätter hela tiden. Vi har visat alla våra olika nationaliteter genom att på alla klassrumsdörrar ha vilka språk som talas där.
4. **Att använda ett vardat språk.** Detta har det arbetats med i alla klasser på olika sätt. Det har diskuterats vilka ord man inte vill bli kallad för. Vi har också arbetat med ”språkstärkande arbetsätt” och där är en av tankarna att göra vårt språk mer nyanserat vilket i längden kan bidra till bättre språkbruk. Även detta är ett ständigt pågående arbete som aldrig blir färdigt.

4.2 Mål och åtgärder/aktiviteter INNEVARANDE läsår

1. **Trygghetsgruppen vidareutvecklar sitt arbete** genom att arbeta förebyggande, skapa ”konfliktlösningsmall”, utarbeta en likabehandlingsplan som är lättläst för elever och arbeta vidare med foldern om trygghetsgruppens arbete.
2. Skapa en organisation för **rastaktiviteter**.
3. **Arbeta för att orden gemenskap, trygghet, respekt, ansvar och kunskap genomsyrar vår skola.** Dessa ord ligger i skolans värdegrund och genom att använda dem i vardagen på ett mer medvetet sätt tror vi att vi kan öka samsynen på vad orden står för och ge eleverna verktyg för att diskutera mellanmännsliga problem.

5. Beskrivning av skolan och dess enheters specifika förutsättningar för likabehandlingsarbetet

Äsperödsskolan består av 7 stora klasser med 27 - 40 elever per klass.. Varje klass har två lärare och två klassrum. De delas ofta upp i mindre grupper. Fritids består av två större grupper som delas upp i mindre grupper. Det går totalt 240 elever på Äsperödsskolans grundskola. På skolan finns också en grundsärskola med tillhörande fritids. Källan med anpassade studiegrupper finns i en byggnad bredvid skolan. Vi har också en mottagningsenhet för nyanlända elever som heter Bryggan.

Personalen på grundskolan är organiserad i fyra arbetslag, F – 3, 4-6 och två på fritids. Andelen pojkar/flickor är 50 % och elever med invandrarbakgrund är ungefär 40 %.

6. Kartläggning av situationen vid skolan

6.1 Utsatta platser/miljöer/aktiviteter

Följande platser har uppmärksammats av skolans elever och personal vid genomgång mars/april genom elevrådet. Eleverna vill att vuxna har extra uppsikt över följande platser:

- Omklädningsrum till idrotten
- Ytterkanterna av skolgården
- Fotbollsplanen
- Matsal
- Toaletter, många är oroliga för att låsen går i baklås
- I buskarna på vägen ner till bussarna
- På skolgården när det är snö och snöbollskastning kan förekomma trots att det finns ett förbud mot det.

7. Att främja barns och elevers lika rättigheter och möjligheter – så här arbetar skolan

7.1 Skolans främjande arbete:

Under hela året sker ett kontinuerligt arbete för att främja att eleverna har en god skolmiljö som är fri från kränkningar och diskriminering. Det sker genom att göra följande:

- Repetera likabehandlingsplanen så att all personal, alla elever och alla föräldrar känner till Likabehandlingsplanen.
- Elevdemokrati genom kontinuerliga fritids- klass- och elevråd.
- Vid klassråd och elevråd bevaka arbetsmiljöperspektivet.
- Skyddsronde genomförs varje år.
- Eleverna har individuella, digitala utvecklingsplaner där elevens lärande och sociala välbefinnande dokumenteras.
- Verksamhet och organisation utformas så att goda relationer och trygga miljöer främjas.
- Tydliga regler som alla elever och personal har kännedom om. Det är viktigt att alla ser till att reglerna följs. Om reglerna inte följs finns en åtgärdsstrappa som beskriver hur man ska gå vidare.
- En trygghetsgrupp finns som arbetar med fall av kränkande behandling/diskriminering som inte kan lösas i klassen/gruppen.
- Samverkan mellan fritids och skola om barnens behov.
- Höstterminen startas upp med gemensamt tema, Skogen, som innefattar samarbetsövningar, naturupplevelser och fadderverksamhet.
- Årlig trivselenkät genom Unikum och kommunens brukarenkät.
- Personalen/slumpen utser grupper vid grupparbeten/lag i verksamheten.
- De mänskliga rättigheterna integreras i de fem projektarbeten som hela skolan har under läsåret.
- Fadderverksamhet
- Gemensamma aktiviteter år F-6 som körslag, storsjung och gemensamma projekt.
- Arbete med att stärka förskolebarns, fritidsbarns och elevers identitet och självkänsla.
- Fritidsbarn och elever känner sig sedda genom att vuxna eftersträvar någon form av kontakt varje dag.
- Återkommande i olika verksamheter och sammanhang reflektera kring normer, jämlikhet, värderingar, diskriminering och relationer.

7.2 Så här medverkar barn/elever i det främjande arbetet:

Eleverna deltar genom klassråd och elevråd. Rektor är även en länk mellan elevråd och skyddsrand. Elevernas upplevelser som kommer fram i samtal, utvärderingar och enkäter påverkar vilka beslut som tas i personalgrupperna. Vid fadderverksamhet får äldre elever hjälpa till att skapa trygghet och ”vi-känsla”.

8. Att förebygga och förhindra diskriminering, trakasserier och kränkande behandling

8.1 Skolans förebyggande arbete:

Vi arbetar hela tiden förebyggande för att förhindra kränkningar/diskrimineringar/trakasserier. Kartlägningsarbetet görs dels systematiskt genom en årlig riskinventering och enkäter. Den sker också dagligen genom samtal och händelser i vardagen. När vi upptäcker något som vi kan förändra för att öka tryggheten försöker vi att göra det omgående. Skolans förebyggande arbete består av:

- Kartläggning och riskanalys av skolans alla miljöer som toaletter, korridorer, omklädningsrum, matsal och utemiljö. Kartläggningen genomförs av elevråd, rektor och personal under våren inför upprättandet av ny likabehandlingsplan.
- Ett rastvaktschema som är utarbetat efter de farligheter som eleverna påpekar vid riskanalysen. Personalen som rastvaktar är tilldelade olika områden så att alla platser inom skolgården är trygga.
- Schemalagningen av elevernas lektioner är i största möjliga mån anpassad för att tryggheten kring eleverna ska bli stor.
- Trygghetsgruppen tar hand om de problem som är svåra att reda ut.
- Elevhälsan träffas regelbundet och bedriver ett aktivt arbete för att uppmärksamma olika riskfaktorer.
- På APT, utvecklingsgruppen och olika arbetslagsmöten finns likabehandlingsplanen och trygghetsgruppen med som en punkt. Det innebär att man kan fånga upp och åtgärda problem som dyker upp under året.
- Hälsosamtal genomförs av skolsköterska i år 1 och år 4.
- Enstaka elever får ett utökat stöd i sociala kontakter.

8.2 Så här medverkar barn/elever i det förebyggande arbetet:

Eleverna deltar genom klassråd och elevråd. Rektor är även en länk mellan elevråd och skyddsrand. Elevernas upplevelser som kommer fram i samtal, utvärderingar och enkäter påverkar vad som diskuteras på APT och vilka beslut som tas i personalgrupperna.

9. Att upptäcka, anmäla, utreda och dokumentera uppgifter om trakasserier och kränkande behandling

9.1 Skolans arbete för att upptäcka trakasserier och kränkande behandling

Genom att alla elevers sociala situation följs upp två gånger varje läsår i samband med utvecklingssamtalen anser vi oss få en god bild av var det finns problem. De problem som kommer fram här kan oftast klassläraren lösa. Föräldrar eller elever vänder sig till skolan för att berätta om ett problem. Alla vuxna som arbetar i skolan ser och hör vad som händer och när man misstänker att något inte fungerar vänder man sig till elevens lärare. Det finns även strukturerade instanser där man kan upptäcka problem bland eleverna.

Upptäcka

- Unikum
- Elevhälsoteam
- Klassråd/elevråd
- Rastvärdar
- Klassgenomgång med rektor och berörda lärare
- Arbetslagsmöten
- Utvecklingssamtal två gånger per läsår
- Hälsosamtal med skolsköterska
- Information från elev/förälder och personal.
- Föräldrasamtal
- Trygghetsgruppen
- Skolsköterska
- Kurator

9.2 Att anmäla

9.2.1 Vad gör jag som elev om jag upplever/upptäcker diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling?

Om du som elev känner dig kränkt är det viktigt att du berättar det för någon vuxen. Det kan vara en förälder, en lärare, skolsköterska, specialpedagog, kurator, rektor eller någon annan som du känner förtroende för.

Om du fortfarande inte får den hjälp du behöver, kan du vända dig till BEO, Barn- och elevombudet på Skolverket.

E-post: beo@skolverket.se

Telefon: 08-527 332 00

BEO informerar om den nya lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling och ger råd om hur lagen skall användas.

BEO hjälper barn och elever tillrätta så att de kommer till rätt ombudsman i de fall ombudet själv inte kan ta hand om ärendet.

BEO följer upp ärendet.

BEO företräder barnet eller eleven i domstol i en skadeståndstvist.

9.2.2 Vad gör jag som vuxen (förälder, anhörig, personal m.m.) om jag upplever/upptäcker diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling?

Den som upptäcker eller får kännedom om att kränkning har förekommit ska omgående undersöka fallet och/eller anmäla till klasslärare. Man kan också anmäla till Trygghetsgruppen som avgör om det är något för dem eller klassläraren. Klassläraren

ansvarar för att undersökning och dokumentation sker. Trygghetsgruppen ansvarar för de fall som de arbetar med.

9.2.3 Så här anmäler personalen kränkning/diskriminering till rektor.

Blanketten ”Utredning vid kränkande behandling/trakasserier/diskriminering” ska lämnas till rektor. Om elev känner sig kränkt anmäler rektor detta till nämnden.

9.2.4 Så här anmäler rektor utredning om kränkning/diskriminering till huvudmannen

Rektor fyller i blanketten ”Anmälan Förskolechef/rektors anmälan till huvudmannen om att barn/elev känner sig kränkt, trakasserad eller diskriminerad”..

9.3 Utredning, åtgärder och dokumentation

Så här ser våra rutiner ut för hur diskriminering, trakasserier och kränkande behandling ska utredas, åtgärdas och dokumenteras.

Vid enstaka händelse av trakasseri, kränkning eller diskriminering ska berörd personal skyndsamt ta reda på vad som hänt. Klassföreståndare och berörd personal kommer överens om vem som ska utreda ärendet. Utredaren ska sedan:

- Samtala med den elev som blivit utsatt.
- Samtala med elev/elever som är inblandade.
- Kontakta hemmet om utredaren bedömer att det behövs.
- Skriva händelserapport och fylla i blanketten ”Utredning vid kränkande behandling/trakasserier/diskriminering. Den finns på Inblicken under Min förvaltning/skolpersonal eller länken <http://inblicken.uddevalla.se/min-forvaltning/forvaltningar/barn-och-utbildning/grundskola/grundskola/rutiner-for-skolpersonal.html>
- Klassföreståndaren sparar utredningen och skickar en kopia till rektor.
- Rektor anmäler till huvudmannen.
- Om kränkningar inte upphör eller om klassläraren/annan vuxen av annan orsak inte klarar av att stoppa kränkningarna anmäls ärendet till Trygghetsgruppen”.
Trygghetsgruppens arbetsgång bifogas i bilaga

10. Att åtgärda trakasserier och kränkande behandling

10.1 Ansvarsfördelning för att åtgärda trakasserier och kränkande behandling

Rektor är ansvarig för att likabehandlingsplanen upprättas, genomförs och följs. Ansvaret för genomförandet av planens olika delar delas upp bland personalen även om rektor har det yttersta ansvaret. Alla, elev, personal och föräldrar, har ett gemensamt ansvar i det främjande och förebyggande arbetet. Tillsammans skapar vi det sociala klimat som finns på skolan.

Ansvarsfördelningen är så här:

- Klassen/gruppen – Elever, barn, personal
- Miljö utanför lektionstid: Elever, barn, personal, föräldrar, rektor
- Kartläggningsarbetet: Rektor, personal, elev, EHT
- Kränkningar mellan barn: Personal, trygghetsgrupp, rektor.
- Kränkningar mellan vuxna och elever: Rektor

Klagomålshantering samt tillsyn över att bestämmelserna följs

Om du är missnöjd över hur verksamheten hanterat ett ärende om kränkning ska du i första hand vända dig till rektorn. Om du inte är nöjd med rektors åtgärder kan du vända dig till verksamhetschefen för grundskola/grundsärskola som är rektorns chef.

Om du ändå inte är nöjd med hanteringen kan du vända dig till Skolinspektionen och Barn- och elevombudet. De har tillsyn över att bestämmelserna i skollagen följs. Diskrimineringsombudsmannen har tillsyn över att bestämmelserna i diskrimineringslagen följs.

Klagomålsrutiner/blanketter

Kontaktuppgifter:

Rektor: Karin Isaksson telefon: 69 71 58

karin.isaksson@uddevalla.se

Kurator: Annette Hedberg telefon: 69 53 90

annette.hedberg@uddevalla.se

Specialpedagog: Gunilla Bergendal telefon: 69 66 85

gunilla.bergendal@uddevalla.se

Skolsköterska: Jennie Axelsson telefon: 69 71 94

jennie.axelsson@uddevalla.se

Verksamhetschef grundskola: Peter Madsen telefon: 69 70 08

peter.madsen@uddevalla.se

Barn och elevombudet (BEO)

E-post: beo@skolinspektionen.se

Telefon: 08-586 080 00

- BEO informerar om den nya lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling och ger råd om hur lagen skall användas.
- BEO hjälper barn och elever tillrätta så att de kommer till rätt ombudsman i de fall ombudet själv inte kan ta hand om ärendet.
- BEO följer upp ärendet.
- BEO företräder barnet eller eleven i domstol i en skadeståndsvist.

Diskrimineringsombudsmannen

Box 3686

103 59 Stockholm

E-post: do@do.se

Telefon: 08-120 20 700

Diskrimineringsombudsmannen (DO) är en statlig myndighet som arbetar mot diskriminering och för allas lika rättigheter och möjligheter. Det gör myndigheten främst genom att se till att diskrimineringslagen följs.

Målet för arbetet är ett samhälle där människors lika rättigheter och möjligheter respekteras – oavsett kön, könsidentitet och könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

Bilaga 1

Relevanta lagar och styrdokument

Syftet med diskrimineringslagen

1 §

Denna lag har till ändamål att motverka diskriminering och på andra sätt främja lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning eller ålder.

Syftet med bestämmelserna i skollagen om kränkande behandling

6 kap 1 §

Detta kapitel har till ändamål att motverka kränkande behandling av barn och elever.

Läroplan (2011) för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet

På sidan 13 framgår följande riktlinjer:

Alla som arbetar i skolan ska

- Medverka till att utveckla elevernas känsla för samhörighet, solidaritet och ansvar för människor också utanför den närmaste gruppen,
- I sin verksamhet bidra till att skolan präglas av solidaritet mellan människor
- Aktivt motverka diskriminering och kränkande behandling av individer eller grupper och
- Visa respekt för den enskilda individen och i det vardagliga arbetet utgå från ett demokratiskt förhållningssätt

Arbetskyddsstyrelsens författningssamling (AFS 1993:17):

(Observera att denna föreskrift gäller i skolan likaväl som på andra arbetsplatser. Eleverna är jämställda med andra arbetstagare enligt Arbetsmiljölagen.)

2§

Arbetsgivaren skall planera och organisera arbetet så att kränkande särbehandling så långt som möjligt förebyggs.

3§

Arbetsgivaren skall klargöra att kränkande särbehandling inte kan accepteras i verksamheten.

Bilaga 2

Definitioner och begrepp

Elev och barn

Med elev avses den som utbildas eller söker till annan utbildning än förskola som regleras i skollagen. Med barn menas den som deltar i eller söker till förskolan eller annan pedagogisk verksamhet enligt 24 kapitlet skollagen.

Huvudman

Den som är huvudman för skollagsreglerad verksamhet, det vill säga den ansvariga kommunala nämnden eller styrelsen för fristående verksamheter. I diskrimineringslagen används begreppet utbildningsanordnare. I denna plan används dock begreppet huvudman för både begreppen.

Mobbning

Begreppet mobbning förekommer inte i lagarna. Mobbning är en form av kränkande behandling eller trakasserier som innebär en upprepad negativ handling där någon eller några medvetet och med avsikt tillfogar eller försöker tillfoga en annan skada eller obehag.

Kränkande behandling

Med kränkande behandling menas ett uppträdande som utan att ha samband med någon diskrimineringsgrund kränker ett barns eller en elevs värdighet.

Kränkande behandling är när någon eller några kränker principen om alla människors lika värde. Kränkningar är uttryck för makt och förtryck. Kränkningar kan utföras av en eller flera personer och riktas mot en eller flera. Det kan utföras av och drabba såväl barn som vuxna. En kränkning kan äga rum vid enstaka tillfällen eller vara systematiska och återkommande. En viktig utgångspunkt är att den enskildes upplevelse av kränkning alltid måste tas på allvar, och inte får avfärdas.

Kränkningarna kan vara:

- fysiska (t.ex. att bli utsatt för slag och knuffar),
- verbala (t.ex. att bli hotad eller kallad hora, böj),
- psykosociala (t.ex. att bli utsatt för utfrysning, ryktesspridning),
- text- och bildburna (t.ex. klotter, brev och lappar, e-post, **msn, sms och mms, internet?**).

Diskriminering och diskrimineringsgrunderna

Direkt diskriminering

Direkt diskriminering innebär att någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan. För att det ska röra sig om diskriminering ska missgynnandet ha samband med någon av diskrimineringsgrunderna.

Indirekt diskriminering

Indirekt diskriminering innebär att någon missgynnas genom tillämpning av en bestämmelse eller ett förfaringsätt som framstår som neutralt men som i praktiken missgynnar ett barn eller en elev av skäl som har samband med en viss diskrimineringsgrund (exempel: samma mat serveras till alla trots att någon behöver annan mat på grund av religion).

Likabehandling

Med likabehandling menas att alla barn eller elever ska behandlas så att de har lika rättigheter och möjligheter oavsett någon av diskrimineringsgrunderna. Det innebär dock inte alltid att alla barn och elever ska behandlas lika (se indirekt diskriminering).

Diskrimineringsgrunderna:

- Kön (att någon är kvinna eller man) Även den som avser att ändra eller har ändrat sin könstillhörighet omfattas av denna diskrimineringsgrund.
- Könsoverskridande identitet eller uttryck (menas att någon inte identifierar sig som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön).
- Etnisk tillhörighet (nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande).
- Religion eller annan trosuppfattning
- Funktionshinder (varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som till följd av en skada eller en sjukdom fanns vid födseln, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå).
- Sexuell läggning (homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning)
- Ålder (uppnådd levnadslängd).

Trakasserier

Trakasserier innebär ett handlande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna.

Sexuella trakasserier

Sexuella trakasserier innebär ett handlande av sexuell natur som kränker någons värdighet. Sexuella trakasserier behöver inte ha samband med någon av diskrimineringsgrunderna.

Äsperödsskolans värdegrund År F-6 Läsåret 2014-15

Vi bemöter alla barn och vuxna på ett trevligt sätt.

- Vi använder ett vårdat språk och en trevlig samtalston.
- Vi lyssnar på varandra både vuxna och barn.
- Vi hjälps åt att se till att alla får arbetsro.

Vi är rädda om varandra.

- Vi utsätter ingen för mobbning.
- Vi säger inga kränkande ord till varandra.

Vi är rädda om vår skola, våra gemensamma saker och varandras saker.

- Vi slänger skräp i papperskorgarna.
- Vi är rädda om våra lokaler och vår utrustning.
- Vi klottrar inte.

Regler för skola och fritids år F-6

- Vi "skojbråkar" inte.
- Vi är utomhus på rasterna och stannar på skolans område.
- Vi kommer i tid.
- Vi äter inte godis eller tuggar tuggummi.
- Mobiltelefoner är avsängda på skolans område.
- Vi leder kickbike/sparkcykel inomhus.
- Vi håller i bollar inomhus och sparkar boll på fotbollsplanen.
- Vi kastar inte snöboll.
- Inomhus går vi och tar det lugnt.

**Rutiner för Trygghetsgruppen på
Äsperödsskolan vid förekomst av
kränkande behandling**

Åtgärder/utredning vid trakasserier/diskriminering eller kränkande behandling. Alla samtal och överenskommelse dokumenteras och lämnas till rektor	<u>Ansvar</u>
Den personal som upptäcker eller får kunskap om kränkande behandling gör en omedelbar bedömning om att vidta åtgärder. Samtal med berörda barn/elever för att utreda vad som skett och dokumenterar på avsedd blankett.	Ansvarig pedagog
En bedömning och analys av händelsen samt vilka åtgärder som behövs för att kränkningen ska upphöra dokumenteras av berörd personal. Rektor informeras via ifylld blankett och en blankett skickas till nämnden.	Ansvarig pedagog
Vårdnadshavare till berörda elever informeras. Den personal som behöver få kännedom om det inträffade informeras.	Ansvarig pedagog
Berörd personal följer upp ärendet efter överenskommen tid och rapporterar till elevhälsoteamet och berörda vårdnadshavare.	Ansvarig pedagog
Om den kränkande behandlingen fortsätter lämnas ärendet vidare till trygghetsgruppen. Vårdnadshavare informeras.	Ansvarig pedagog
Om trakasserier, diskriminering eller kränkningar fortsätter	
Två personer från trygghetsgruppen träffar och har samtal med den/de utsattande och sedan med den/de utsättande. En person för samtalet och den andre dokumenterar på avsedd blankett.	Trygghetsgruppen
Utifrån vad som framkommer på samtalen så planeras lämpliga åtgärder för att stoppa kränkningen. Trygghetsgruppen informerar vårdnadshavare antingen genom att ringa hem eller ett möte. Återkoppling till ansvarig pedagog.	Trygghetsgruppen
Uppföljning av ärendet görs under några veckor eller tills kränkningarna upphört.	Trygghetsgruppen
Om trakasserier, diskriminering eller kränkningar trots ovanstående åtgärder fortsätter	
Om kränkningen ändå fortsätter kallas föräldrarna till ett möte tillsammans med de som handlagt ärendet samt rektor och kurator. Beroende på händelsernas art så görs en anmälan till polis eller socialtjänst. Detta informeras om vid ovannämnda möte.	Rektor

